

Dosarul nr. 2rac-108/22
2-16184405-01-2rac-13052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Dutca, D. Băbălău, N. Budăi)

DECIZIE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Ministerul Sănătății,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Intermed” împotriva Ministerului Sănătății cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și

la cererea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Intermed”, intervenienți accesorii Procuratura Anticorupție, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, IMSP Spitalul Raional Leova, IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, IMPS Spitalul Raional Ialoveni, IMPS SCM nr. 1, IMSP Spitalul Raional Rezina, IMSP Spitalul Raional Strășeni, IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, IMSP Spitalul Raional Hîncești, IMSP Centrul de Sănătate Durlești, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IMSP Spitalul Raional Ungheni, IMSP Spitalul Raional Taraclia, IMSP Spitalul Raional Cantemir, IMSP Spitalul Raional Edineț, IMSP Spitalul Raional Briceni, IMSP Spitalul Raional Soroca, IMSP Spitalul Raional Cahul, IMSP Spitalul Raional Rîșcani, IMSP Spitalul Raional Sîngerei, IMSP Spitalul Raional Șoldănești, IMSP Spitalul Raional Glodeni și IMSP Spitalul Raional Ștefan Vodă cu privire la constatarea nulității contractului de achiziții publice și a acordului adițional,

împotriva deciziei din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Sănătății și a fost menținută hotărârea din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 19 iulie 2016, SRL „Intermed” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la 07 noiembrie 2014, în rezultatul licitației publice nr. 14/01904 din 20 octombrie 2014, a încheiat cu Ministerul Sănătății contractul nr. MS/14 de achiziționare a complexelor radiodiagnostice digitale fixe în valoare de 41 995 800 de lei, iar ulterior, acordul adițional la contractul respectiv, prin care s-a majorat valoarea contractului cu 9 332 400 de lei, suma totală a contractului fiind de 51 328 200 de lei.

A indicat că, contractul nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și acordul adițional au fost înregistrate la Agenția Servicii Publice, iar echipamentele medicale au fost livrate și instalate în 22 de instituții medico-sanitare publice din Republica Moldova.

Reclamanta a menționat că a început livrarea bunurilor la 17 noiembrie 2014, ultima livrare a fost la 27 ianuarie 2015, executând integral angajamentele asumate privind livrarea și instalarea echipamentelor medicale conform condițiilor contractuale și specificațiilor tehnice. Pârâtul a executat parțial obligațiile de plată, achitând doar suma de 42 324 000 de lei, suma datoriei restante fiind de 9 004 200 de lei.

A afirmat că pârâtul a fost preîntâmpinat despre existența datoriei prin somațiile și notificările privind întârzierea de plată, acestea fiind transmise la 09 noiembrie 2015 cu numărul de ieșire 171/11/2015, la 18 decembrie 2015 cu numărul de ieșire 191/12/15 și la 16 februarie 2016 cu numărul de ieșire 18/02/16. A primit răspuns de la Ministerul Sănătății, însă fără un rezultat pozitiv. La 29 februarie 2016 s-a adresat Guvernului Republicii Moldova cu cererea nr. 24/02/16 în vederea soluționării situației conflictuale, însă, la 11 mai 2016 a primit răspunsul nr. 24-5/10-287/394, potrivit căruia la indicațiile Guvernului, Ministerul Finanțelor a examinat adresarea sa și a constatat că soldul nefinanțat pe contractul în cauză constituie suma de 9 004 200 de lei, totodată a menționat că din partea Ministerului Sănătății nu au fost prezentate documente de plată la trezoreria teritorială Chișinău pentru transferul în beneficiul SRL „Intermed” și problema abordată ține de competența pârâtului, care nu ar fi executat obligațiile asumate, datoria fiind neachitată până în prezent.

A remarcat că și-a executat integral și în mod convenit obligațiile asumate prin contract, iar pârâtul nu a respectat termenele de achitare, a acumulat datoria într-o mărime extrem de mare, care i-a provocat dificultăți în activitatea sa.

SRL „Intermed” a notat că potrivit pct. 9.10 din contract, pentru achitarea cu întârziere, cumpărătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma bunurilor și/sau a serviciilor neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a contractului.

A solicitat încasarea de la Ministerul Sănătății a datoriei în mărime de 9 004 200 de lei, penalității în mărime de 2 556 410 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 22 august 2017, Ministerul Sănătății a depus acțiune reconvențională împotriva SRL „Intermed”, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției și Procuratura Anticorupție cu privire la constatarea nulității contractului de achiziții publice (f.d.197-199, volumul I).

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a indicat că raporturile contractuale dintre Ministerul Sănătății și SRL „Intermed” au luat naștere în baza contractului de achiziții publice a complexelor radiodiagnostice digitale fixe nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 (Cod CPV: 33111000-1), însă, la moment, pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul

Buiucani se află spre examinare cauza penală nr. 14-1-13437-13112015 de învinuire a lui Tudor Ceaicovschi și a altor 30 de persoane, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 325, 327 și 328 din Codul penal, cunoscută drept dosarul licitațiilor trucate în achizițiile publice din medicină.

A menționat că în cadrul cauzei penale respective s-ar examina inclusiv învinuirile aduse mai multor persoane de săvârșire a infracțiunilor prevăzute de art. 325, 327 și 328 din Codul penal, în ceea ce privește achiziționarea de către Ministerul Sănătății de la SRL „Intermed” a unor complexe radiodiagnostice digitale fixe în baza contractului de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014. În cadrul cauzei penale, Ministerul Sănătății a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă, solicitând repararea prejudiciului material prin infracțiunile respective bugetului public în mărime de 150 301 698 de lei.

Ministerul Sănătății, invocând prevederile art. 216 și 217 din Codul civil, a susținut că contractul de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 este lovit de nulitate absolută, iar la examinarea cauzei respective instanța de judecată urmează să țină cont de soluția instanței de judecată care examinează cauza penală aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Ministerul Sănătății a solicitat constatarea nulității contractului de achiziții publice nr. MS/14 încheiat cu SRL „Intermed” la 07 noiembrie 2014.

Prin hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de SRL „Intermed” și s-a încasat de la Ministerul Sănătății în beneficiul SRL „Intermed” datoria formată în baza contractului de achiziționare a complexelor radiodiagnostice digitale fixe nr. MS/14 Cod CPV:33111000-1 din 07 noiembrie 2014 în sumă de 9 004 200 de lei și taxa de stat în sumă de 50 000 de lei, în rest acțiunea inițială fiind respinsă. Acțiunea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății a fost respinsă integral.

Prin decizia din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Sănătății și a fost casată hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, prin încheierea din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii IMSP Spitalul Raional Leova, Spitalul Clinic de Psihiatrie, IMPS Spitalul Raional Ialoveni, IMPS SCM nr. 1, IMSP Spitalul Raional Rezina, IMSP Spitalul Raional Strășeni, Spitalul Raional Anenii Noi, IMSP Spitalul Raional Hîncești, IMSP CS Durlești, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IMSP Spitalul Raional Ungheni, IMSP Spitalul Raional Taraclia, IMSP Spitalul Raional Cantemir, IMSP Spitalul Raional Edineț, IMSP Spitalul Raional Briceni, IMSP Spitalul Raional Soroca, IMSP Spitalul Raional Cahul, IMSP Spitalul Raional Rîșcani, IMSP Spitalul Raional Sîngerei, IMSP Spitalul Raional Șoldănești, IMSP Spitalul Raional Glodeni și IMSP Spitalul Raional Ștefan Vodă.

La 21 mai 2021 Ministerul Sănătății a depus acțiune reconvențională suplimentară, solicitând constatarea nulității acordului adițional nr.1 din 15 decembrie

2015 la contractul de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2017 (f.d. 90-101, volumul V).

În motivarea acțiunii reconvenționale suplimentare, Ministerul Sănătății a invocat că Ina Vorona a deținut funcția de administrator al SRL „Intermed” la momentul încheierii contractului de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și a depus cerere privind examinarea cauzei penale în procedură specială în ordinea prevăzută de art. 364¹ din Codul de procedură penală, prin care a recunoscut vinovăția în săvârșirea faptelor imputate. Astfel, s-a constatat existența certă a prejudiciului cauzat bugetului public, prin acțiunile inculpaților și în special ale inculpatei Ina Vorona și prin efect, nulitatea contractului de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2017.

A susținut că prin sentința Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iulie 2019, devenită definitivă și irevocabilă la 23 iulie 2019, inculpata Ina Vorona și-a recunoscut vinovăția, inclusiv de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal, în acțiunile de atribuire a contractului de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2017.

A declarat că în conformitate cu art. 123 alin. (3) Codul de procedură civilă, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

Ministerul Sănătății a remarcat că prin sentința din 05 iulie 2019 s-a constatat că Ina Vorona, acționând în calitate de director al SRL „Intermed”, având intenție unică de a comite abuz de serviciu în rezultatul căreia să beneficieze fondatorul acestei persoane juridice, acționând împreună cu acesta și alte persoane în scopul realizării intențiilor infracționale comune, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, a comis în perioada mai – decembrie 2014 acțiuni prejudiciabile de abuz în serviciu la desfășurarea achiziției din domeniul sănătății.

Prin hotărârea din 27 iulie 2021 a Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de SRL „Intermed” și s-a încasat de la Ministerul Sănătății în beneficiul SRL „Intermed” datoria formată în baza contractului de achiziționare a complexelor radiodiagnostice digitale fixe nr. MS/14 Cod CPV:33111000-1 din 07 noiembrie 2014 și a acordului adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014 în sumă de 9 004 200 de lei și taxa de stat în sumă de 50 000 de lei. Acțiunea în partea încasării penalității în sumă de 2 566 410 lei, a fost respinsă ca fiind tardivă. De asemenea, a fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății, ca fiind neîntemeiată.

La data de 25 august 2021, Ministerul Sănătății a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 25 ianuarie 2022 a depus apel motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru în partea încasării de la Ministerul Sănătății a sumei de 9 004 200 de lei și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de SRL „Intermed” să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Sănătății și a fost menținută hotărârea din 27 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 22 aprilie 2022 Ministerul Sănătății a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțate la acțiunea înaintată de SRL „Intermed” și pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea și au dat o apreciere arbitrară probelor administrate, fiind comise erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

A indicat că, contractul de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și acordul adițional au fost semnate de către Ina Vorona, în calitate de director al SRL „Intermed”. Prin sentința din 05 iulie 2019 Ina Vorona a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 335 alin. (1¹) din Codul penal, fiind constatat că aceasta, acționând în calitate de director al SRL „Intermed”, având intenție unică de a comite abuz de serviciu în rezultatul căreia să beneficieze fondatorul acestei persoane juridice, acționând împreună cu acesta și alte persoane în scopul realizării intențiilor infracționale comune, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova a comis în perioada mai – decembrie 2014, acțiuni prejudiciabile de abuz în serviciu la desfășurarea achiziției din domeniul sănătății.

Ministerul Sănătății consideră că persoana juridică trebuie să fie trasă la răspundere pentru infracțiunile care au fost comise în beneficiul persoanei juridice de o persoană responsabilă în cadrul atribuțiilor, adică, a competențelor acesteia. Însă, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație acest fapt și eronat au indicat că nu constituie temei de constatare a nulității contractului de achiziții publice și a acordului adițional, interpretând eronat prevederile art. 123 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

A afirmat că faptele licite sau ilicite săvârșite de organele persoanei juridice obligă însăși persoana juridică, însă, numai dacă ele au legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate. Prin urmare, instanțele de judecată urmau să respingă acțiunea depusă de SRL „Intermed” împotriva Ministerului Sănătății.

Totodată, recurentul a invocat că în proces urma a fi atrasă Agenția Achiziții Publice, pentru a se expune pe marginea corectitudinii desfășurării procedurii de licitație și atribuirii contractului de achiziții publice și a acordului adițional, care nemijlocit efectuează supravegherea, controlului ex-post și coordonării interramurală în domeniul achizițiilor publice.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 24 februarie 2022.

Potrivit materialelor cauzei, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la 11 martie 2022 la adresa poștală și electronică a Ministerului Sănătății (f.d. 90, volumul VI).

Astfel, recursul, declarat la 22 aprilie 2022, este în termen.

La data de 16 mai 2022, copia recursului a fost expediată în adresa participanților la proces (f.d. 103, 105-130, 142-144 volumul VI), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

La 01 iunie 2022, IMSP Spitalul Raional Leova a depus referință, indicând că susține recursul declarat de Ministerul Sănătății.

În referința depusă la 06 iunie 2022, IMSP Spitalul Raional Cantemir a comunicat că Ministerul Sănătății a repartizat instituției sistem pentru radiografie universal, complet digital fix de model Brivo DR-F, care a fost transmis prin actul bilateral de transmitere a bunurilor conform contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014. Suma indicată în factură este de 2 333 100 de lei.

La 10 iunie 2022, IMSP Spitalul Raional Cahul a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului declarat de Ministerul Sănătății, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea SRL „Intermed” să fie respinsă.

Prin referința depusă la 28 iunie 2022 administratorul SRL „Intermed”, Natalia Chicu, a solicitat respingerea recursului declarat de Ministerul Sănătății, menționând că SRL „Intermed” dispune de un drept patrimonial substanțial stabilit în temeiul contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și acordului adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014, iar constatarea nulității acestor acte juridice, în lipsa temeiurilor prevăzute de Codul civil, ar aduce arbitrar atingerea dreptului de proprietate al intimei garantat de art. 1 Protocolul 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și art. 46 din Constituția RM.

La 12 iulie 2022, IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului declarat de Ministerul Sănătății, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de SRL „Intermed” să fie respinsă.

Alte referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 16 noiembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele cauzei în raport cu recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că la 07 noiembrie 2014, SRL „Intermed” în calitate de vânzător a încheiat cu Ministerul Sănătății, în calitate de cumpărător, contractul de achiziționare a complexelor radiodiagnostice digitale fixe nr. MS/14 (Cod CPV: 33111000-1), potrivit căruia cumpărătorul a achiziționat complexe

radiologice digitale fixe conform licitației publice nr. 14/01904 din 20 octombrie 2014, în baza deciziei grupului de lucru al cumpărătorului/beneficiarului din 30 octombrie 2014 (f.d. 16-23, volumul I).

Conform pct. 3.2 din contract, suma totală a prezentului contract, inclusiv TVA, se stabilește în lei moldovenești și constituie 41 995 800 de lei. Iar în pct. 11.6 părțile au stabilit termenul de valabilitate al contractului până la 31 decembrie 2014.

Potrivit specificației la contractul nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014, se achiziționează 18 bucăți – sistem pentru radiografie universal, complet digital Brivo DR-F, preț per unitate 1 944 250 de lei, prețul total per ofertă fără TVA 34 996 500 de lei și cu prețul per total per ofertă cu TVA 41 995 800 de lei (f.d. 24, volumul I).

Ulterior, la 15 decembrie 2014 SRL „Intermed” a încheiat cu Ministerul Sănătății acordul adițional nr. 1 la contractul nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014, potrivit căruia părțile au modificat: punctul 3.2 - suma totală a contractului fiind majorată cu 9 332 400 de lei și va constitui 51 328 200 de lei; în punctul 11.6 sintagma „31 decembrie 2014” se substituie cu sintagma „31 martie 2015”; în specificația contractului se modifică coloana 7 „Cantitatea” cu 4 și va constitui 22 de bucăți, coloana 12 „Suma fără TVA” cu 7 777 000 de lei și va constitui 42 773 500 de lei, coloana 13 „Suma cu TVA” cu 9 332 400 de lei și va constitui 51 328 200 de lei (f.d. 44-45, volumul V).

Potrivit specificației la contractul nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014, ca urmare a semnării acordului adițional, s-au achiziționat 22 de bucăți – sistem pentru radiografie universal, complet digital Brivo DR-F, preț per unitate 1 944 250 de lei, prețul total per ofertă fără TVA 42 773 500 de lei și cu prețul per total per ofertă cu TVA 51 328 200 de lei (f.d. 46, volumul V).

Prin ordinul nr. 1253 din 13 noiembrie 2014, Ministerul Sănătății a ordonat repartizarea complexelor radiologice digitale fixe, achiziționate conform contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014, următoarelor instituții medico-sanitare publice: IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, IMSP Spitalul Raional Briceni, IMSP Spitalul Raional Cahul, IMSP Spitalul Raional Cantemir, IMSP Spitalul Raional Glodeni, IMSP Spitalul Raional Hîncești, IMSP Spitalul Raional Edineț, IMSP Spitalul Raional Rîșcani, IMSP Spitalul Raional Sîngerei, IMSP Spitalul Raional Șoldănești, IMSP Spitalul Raional Strășeni, IMSP Spitalul Raional Ștefan Vodă, IMSP Spitalul Raional Ungheni, IMSP Spitalul Raional Soroca, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IMSP Spitalul Raional Taraclia, IMSP Spitalul Raional Rezina, IMSP CS Durlești. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice va asigura primirea de la vânzătorul SRL „Intermed” a complexelor radiologice digitale fixe în strictă conformitate cu prevederile contractului de achiziționare nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 (f.d. 158, volumul IV).

Potrivit actelor bilaterale de transmitere a bunurilor conform contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și facturilor fiscale, SRL „Intermed” a transmis instituțiilor beneficiare: IMSP Spitalul Raional Leova, Spitalul Clinic de Psihiatrie, IMPS Spitalul Raional Ialoveni, IMPS SCM nr. 1, IMSP Spitalul Raional Rezina, IMSP Spitalul Raional Strășeni, Spitalul Raional Anenii Noi, IMSP Spitalul Raional Hîncești, IMSP CS Durlești, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IMSP Spitalul Raional Ungheni, IMSP Spitalul Raional Taraclia, IMSP Spitalul Raional Cantemir, IMSP Spitalul Raional Edineț, IMSP Spitalul Raional Briceni, IMSP Spitalul Raional Soroca, IMSP

Spitalul Raional Cahul, IMSP Spitalul Raional Rîșcani, IMSP Spitalul Raional Sîngerei, IMSP Spitalul Raional Șoldănești, IMSP Spitalul Raional Glodeni și IMSP Spitalul Raional Ștefan Vodă sistem pentru radiografie universal, complet digital Brivo DR-F, cât și alte echipamente medicale (f.d. 31-122, volumul I).

Prin actul de verificare a decontărilor reciproce între SRL „Intermed” și Ministerului Sănătății, pentru perioada 01 ianuarie 2014 – 30 septembrie 2016 ultimul înregistrează o datorie în mărime de 9 004 200 de lei (f.d. 7, volumul I).

Prin somațiile nr. 171/11/2015 din 09 noiembrie 2015 și nr. 191/11/15 din 18 decembrie 2015, SRL „Intermed” a solicitat Ministerului Sănătății achitarea sumei restante în mărime de 9 004 200 de lei în temeiul contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 (f.d. 14-15, volumul I).

Ministerul Sănătății, prin răspunsul nr. 02-34/428 din 04 februarie 2015, a comunicat SRL „Intermed” că a examinat somațiile nr. 171/11/2015 din 09 noiembrie 2015 și nr. 179/11/15 din 26 noiembrie 2015 privind achitarea datoriei în sumă de 9 004 200 de lei formată în trimestrul I al anului 2015, ca urmare a livrării instalațiilor radiologice conform contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și a acordului adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014 și ținând cont de faptul că materialele privind organizarea licitației pentru achiziționarea instalațiilor radiologice se află la examinarea Centrului Național Anticorupție și este deschis dosar penal, a solicitat de la Centru consultări în privința acțiunilor care trebuie să fie întreprinse de Minister în acest caz (f.d. 9, Volumul I).

Ministerul Finanțelor prin răspunsul nr. 24/5-10/287/394 din 11 mai 2016, a comunicat SRL „Intermed” că la situația din 28 aprilie 2016, conform contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014, în beneficiul SRL „Intermed” s-au efectuat transferuri în sumă totală de 42 324 000 de lei, respectiv, soldul nefinalizat pe contract constituie 9 004 200 de lei, însă, în prezent la Trezoreria Teritorială Chișinău – bugetul de stat nu sunt prezentate documente de plată pentru transferul respectiv, iar problema abordată ține de competența Ministerului Sănătății (f.d. 8, volumul I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Intermed” a încasarea de la Ministerul Sănătății a datoriei în mărime de 9 004 200 de lei, penalității în mărime de 2 556 410 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Ministerul Sănătății a înaintat acțiune reconvențională, solicitând constatarea nulității contractului de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și a acordului adițional nr.1 din 15 decembrie 2015.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a admis parțial acțiunea inițială depusă de SRL „Intermed” și a încasat de la Ministerul Sănătății în beneficiul SRL „Intermed” datoria formată în baza contractului de achiziționare a complexelor radiodiagnostice digitale fixe nr. MS/14 Cod CPV:33111000-1 din 07 noiembrie 2014 și a acordului adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014 în sumă de 9 004 200 de lei și taxa de stat în sumă de 50 000 de lei. Acțiunea în partea încasării penalității în sumă de 2 566 410 lei a fost respinsă ca fiind tardivă, iar acțiunea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății a fost respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Ministerul Sănătății, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia și a menținut hotărârea

primei instanțe.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin prezenta cerere de recurs, Ministerul Sănătății a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe **emise în privința acțiunii înaintată de SRL „Intermed”** și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin urmare, reieșind din limitele judecării recursului, **Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va examina legalitatea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare doar în partea acțiunii inițiale** depuse de SRL „Intermed”.

De altfel, se reține că și prin cererea de apel Ministerul Sănătății a contestat hotărârea primei instanțe doar în partea admiterii acțiunii inițiale, solicitând casarea hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării de la Ministerul Sănătății a sumei de 9 004 200 de lei și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de SRL „Intermed” să fie respinsă ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanțelor ierarhic inferioare este întemeiată și legală, din următoarele motive.

Conform art. 512 alin. (1) și art. 514 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. 572 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prevede că temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Prevederile art. 666 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) stipulează că, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit art. 679 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

Conform art. 753 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Analizând circumstanțele constatate supra în raport cu normele de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele ierarhic inferioare în mod just au stabilit că SRL

„Intermed” și-a executat integral obligațiile contractuale și a livrat Ministerului Sănătății echipamentele medicale de care beneficiază în prezent instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordine, astfel încât, recurentul este obligat să achite prețul integral convenit în cuantum de 51 328 200 de lei, însă, a fost achitată doar suma de 42 324 000 de lei, datoria restantă pentru echipamentul medical livrat fiind de 9 004 200 de lei.

Materialele cauzei atestă cu certitudine că vânzătorul SRL „Intermed” a livrat cumpărătorului Ministerul Sănătății, în temeiul contractului de achiziționare a complexelor radiodiagnostice digitale fixe nr. MS/14 (Cod CPV: 33111000-1) și a acordului adițional nr.1 din 15 decembrie 2014, încheiate în rezultatul câștigării licitației publice nr. 14/01904 din 20 octombrie 2014, 22 de bucăți – sistem pentru radiografie universal, complet digital Brivo DR-F în sumă totală de 51 328 200 de lei.

Astfel, potrivit pct. 1.1 și 1.2. din contractul enunțat, vânzătorul își asumă obligația de a livra bunurile conform specificației, iar cumpărătorul se obligă la rândul său să achite și să recepționeze bunurile livrate de vânzător.

Punctul 3.4. prevede că metoda și condițiile de plată de către cumpărător vor fi în modul următor: 50% avans în decurs de 10 zile după înregistrarea contractului la Agenția Achiziții Publice și suma reziduală de 50% în timp de 10 zile bancare după livrarea mărfii, semnării actului de predare-primire și prezentării facturii fiscale, prin transfer bancar.

Prin actele bilaterale de transmitere a bunurilor conform contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și facturilor fiscale, se confirmă faptul că SRL „Intermed” a transmis, iar instituțiile medico-sanitare publice din țară aflate în subordinea Ministerului Sănătății și anume: IMSP Spitalul Raional Leova, Spitalul Clinic de Psihiatrie, IMPS Spitalul Raional Ialoveni, IMPS SCM nr. 1, IMSP Spitalul Raional Rezina, IMSP Spitalul Raional Strășeni, Spitalul Raional Anenii Noi, IMSP Spitalul Raional Hîncești, IMSP CS Durllești, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IMSP Spitalul Raional Ungheni, IMSP Spitalul Raional Taraclia, IMSP Spitalul Raional Cantemir, IMSP Spitalul Raional Edineț, IMSP Spitalul Raional Briceni, IMSP Spitalul Raional Soroca, IMSP Spitalul Raional Cahul, IMSP Spitalul Raional Rîșcani, IMSP Spitalul Raional Sîngerei, IMSP Spitalul Raional Șoldănești, IMSP Spitalul Raional Glodeni și IMSP Spitalul Raional Ștefan Vodă, au primit sistem pentru radiografie universal, complet digital Brivo DR-F.

Prin urmare, actele cauzei denotă că SRL „Intermed” și-a executat în totalitate obligațiile asumate în calitate de vânzător, pe când Ministerul Sănătății și-a onorat doar parțial obligațiile asumate, urmând să achite restanța de plată în mărime de 9 004 200 de lei.

Instanțele de judecată corect nu au reținut argumentul invocat de Ministerul Sănătății în susținerea poziției sale, precum că prin sentința din 05 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost recunoscută vinovată Ina Vorona de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 335 alin. (1¹) din Codul penal și respectiv, nu urmează să achite suma solicitată de SRL „Intermed”. Or, faptul dat nu constituie temei pentru neexecutarea obligațiilor asumate prin contractul de achiziții publice nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și acordul adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014, în speță fiind

vizată SRL „Intermed” ca entitate juridică, care nu are nicio calitate procesuală în cauza penală în care Ina Vorona a fost condamnată în baza unei sentințe irevocabile pentru abuzul de serviciu, precum nici în cauza penală de învinuire a mai multor persoane, care se află în examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Mai mult ca atât, echipamentele medicale care fac obiectul contractului și al acordului adițional, sunt instalate și funcționează până în prezent, nefiind înregistrate pretenții pe marginea acestora.

Cu referire la argumentul invocat atât în cererea de apel, cât și în cererea de recurs, precum că Agenția Achiziții Publice urma a fi atrasă în proces, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că obiectul examinării înaintat instanței de judecată constă în pretențiile privind încasarea sumei în temeiul contractului nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 cu acordul adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014 și nicidecum corectitudinea desfășurării procedurii de achiziție publică.

Actele juridice au fost încheiate în rezultatul desemnării de către Ministerul Sănătății a SRL „Intermed” ca câștigătoare a licitației publice organizate nr. 14/01904 din 20 octombrie 2014 și a deciziei grupului de lucru din 30 octombrie 2014, care nu se contestă și produc efecte juridice, precum și scrisoarea grupului de lucru pentru achiziții la Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale Cod CPV:331111000-1, nr. A07PS01Rg02-7263 din 10 decembrie 2014.

Prin urmare, Ministerul Sănătății, ca autoritate contractantă, a examinat, evaluat și comparat ofertele operatorilor economici privind achiziția complexelor radiodiagnostice digitale fixe pentru necesitățile instituțiilor medico-sanitare publice din țară, iar ca rezultat, a acceptat oferta SRL „Intermed”, care a fost desemnată câștigătoare și ulterior în baza acestor rezultate a încheiat contractul nr. MS/14 din 07 noiembrie 2014 și acordul adițional nr. 1 din 15 decembrie 2014, care nu au fost anulate, acțiunea reconvențională a Ministerului Sănătății cu privire la constatarea nulității actelor juridice fiind respinsă și nefiind contestată în această parte hotărârea de către Ministerul Sănătății.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată este întemeiată și legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Sănătății.

Se menține decizia din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Intermed” împotriva Ministerului Sănătății cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății împotriva

Societății cu Răspundere Limitată „Intermed”, intervenienți accesorii Procuratura Anticorupție, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, IMSP Spitalul Raional Leova, IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, IMPS Spitalul Raional Ialoveni, IMPS SCM nr. 1, IMSP Spitalul Raional Rezina, IMSP Spitalul Raional Strășeni, IMSP Spitalul Raional Anenii Noi, IMSP Spitalul Raional Hîncești, IMSP Centrul de Sănătate Durlești, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IMSP Spitalul Raional Ungheni, IMSP Spitalul Raional Taraclia, IMSP Spitalul Raional Cantemir, IMSP Spitalul Raional Edineț, IMSP Spitalul Raional Briceni, IMSP Spitalul Raional Soroca, IMSP Spitalul Raional Cahul, IMSP Spitalul Raional Rîșcani, IMSP Spitalul Raional Sîngerei, IMSP Spitalul Raional Șoldănești, IMSP Spitalul Raional Glodeni și IMSP Spitalul Raional Ștefan Vodă cu privire la constatarea nulității contractului de achiziții publice și a acordului adițional.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic